

Halvårligt status- og oversigtsnotat til Folketingets Europaudvalg og Folketingets Udvalg for Videnskab og Teknologi

Status over resultaterne vedrørende forskning og udvikling under det slovenske EU-formandskab i 1. halvår 2008 samt oversigt over initiativer for det franske EU-formandskab i 2. halvår 2008

A. Det slovenske EU-formandskab (1. halvår 2008)

Fælles teknologiinitiativ om brændselsceller og brint (FCH)

Konkurrenceevnerådet vedtog i december 2007 forordninger til oprettelse af de første fire fælles teknologiinitiativer. Det femte initiativ om brændselsceller og brint (FCH) blev efterfølgende fremlagt af Kommissionen og blev færdigbehandlet i Europa-Parlamentet og Konkurrenceevnerådet i begyndelsen af 2008 med endelig vedtagelse på Rådets møde den 30. maj 2008.

Formålet med initiativet er at levere stabil brint- og brændselscelleteknologi helt frem til kommercielt afsæt samt at reducere tiden til markedsintroduktion med 2 til 5 år. Fællesskabet vil bidrage med op til 470 mio. euro, som skal modsvares af en privat medfinansiering af minimum tilsvarende størrelse. Danmark har både fra offentlig og privat side været meget aktiv i planlægningen af initiativet.

Det forventes, at Kommissionen vil fremlægge et sjette initiativ om "Global miljø- og sikkerhedsovervågning" (GMES) i slutningen af 2008 eller begyndelsen af 2009.

EIT - Det Europæiske Institut for Innovation og Teknologi

Det blev på en mellemstatslig regeringskonference i juni 2008 besluttet at placere EIT's sekretariat i Budapest i Ungarn. Beslutningen afslutter en drøftelse, som startede på Konkurrenceevnerådets møde den 30. maj 2008, hvor der ikke havde kunnet opnås enighed om placeringen af EIT's sekretariat.

Videreudviklingen af det Europæiske Forskningsrum(ERA)

På det uformelle Rådsmøde den 15.-16. april 2008 var to emner genstand for drøftelse, henholdsvis en vision frem til 2020 for ERA samt organiseringen af ERA og beslutningsstrukturen. På baggrund af denne drøftelse udarbejdede det slovenske formandskab et udkast til konklusioner, som blev vedtaget på Rådsmødet den 30. maj 2008. Dette markerede startskuddet for iværksættelsen af "Ljubljana-processen".

Europa skal således udvikle en fælles vision for ERA og herunder for effektiv forvaltning og organisering af ERA. En vision, som udvikles i fællesskab mellem medlemsstaterne og Kommissionen og med bred støtte fra interessenter og borge-

11. september 2008

Ministeriet for Videnskab
Teknologi og Udvikling
Bredgade 43
1260 København K
Telefon 3392 9700
Telefax 3332 3501
E-post vtuv@vtu.dk
Netsted www.vtu.dk
CVR-nr. 1680 5408

Sagsnr. 08-041698
Dok nr. 682031
Side 1/1

re. Første skridt er at understøtte en første vision inden udgangen af 2008 for hurtigt at kunne fokusere politikker og initiativer på ERAs realisering og efterfølgende løbende diskutere, opdatere og uddybe visionen som led i diskussionen af forvaltningen og organiseringen af ERA.

Forvaltning af intellektuel ejendom ved videnovertførsel

Kommissionen vedtog i april 2008 en henstilling vedrørende forvaltning af intellektuel ejendom ved videnovertførsel. Heri henstilles der blandt andet til, at medlemsstaterne støtter udviklingen af offentlige forskningsinstitutioners kapacitet og kompetence inden for videnovertførsel og procedurer for håndtering af intellektuel ejendom. Henstillingen er ledsaget af et kodeks for universiteter og andre offentlige forskningsinstitutioner bestående af principper for a) intern politik for intellektuel ejendom, b) politik for videnovertførsel og c) forskningssamarbejde og kontraktforskning. Endvidere er der udarbejdet en note om god praksis hos universiteter og andre offentlige forskningsinstitutioner med henblik på at sikre bedre forvaltning af intellektuel ejendom ved videnovertførsel.

Henstillingen er Kommissionens første initiativ til opfølgning på grønbogen "Nye perspektiver på Det Europæiske Forskningsrum" fra 2007. På Konkurrenceevnerådets møde den 30. maj 2008 blev der opnået bred enighed om vedtagelse af en resolution om emnet.

En europæisk strategisk energiteknologiplan (SET-Planen)

Kommissionen foreslog i november 2007, at der skulle etableres en europæisk, strategisk energiteknologiplan som opfølgning på Fællesskabets beslutning på topmødet 9. marts 2007 om en fælles energipolitik. Kommissionen foreslog en koordineret strategi mellem Fællesskabet, de europæiske industrivirksomheder og medlemsstaterne med henblik på en prioritering af energiteknologier med vægt på energieffektivisering, vedvarende energi og såkaldte "low carbon" teknologier. Samtidig blev der foreslået etableret en række nye europæiske samarbejder blandt andet mellem institutioner for energiforskning.

På Konkurrenceevnerådets møde den 25. februar 2008 drøftede forskningsministrene SET-Planen med tilhørende udkast til konklusioner. SET-Planen blev desuden drøftet af energiministrene i deres rådsformation den 28. februar 2008, hvor ministrene vedtog konklusionerne.

Yderligere formandskabsinitiativer

Konkurrenceevnerådet har desuden under det slovenske formandskab vedtaget konklusioner om europæiske forskningsinfrastrukturer og deres regionale dimension samt konklusioner om familievenlige forskerkarrierer.

B. Forventninger til det franske EU-formandskab (2.halvår 2008)

"Ljubljana processen" - Videreudviklingen af det Europæiske Forskningsrum (ERA)

Den nuværende formandskabstrio, henholdsvis Frankrig, Tjekkiet og Sverige, har forpligtet hinanden til et tæt samarbejde med henblik på at muliggøre udviklingen af "Ljubljana-processen" og sikre dens succes. I den forbindelse skal der inden udgangen af 2008 udvikles en første vision for ERA for hurtigt at kunne fokusere politikker og initiativer for realiseringen af ERA og efterfølgende løbende disku-

tere, opdatere og uddybe visionen som led i diskussionen af forvaltningen og organiseringen af ERA.

Denne første vision skal tjene som input til de afgørende forberedelser til drøftelserne om en handlingsplan for ERA, som vil finde sted under det tjekkiske og evt. svenske formandskab.

Der lægges op til, at Konkurrenceanrådet under det franske formandskab kan nå til enighed om en første vision for ERA.

Supplerende initiativer til realiseringen af ERA

Kommissionen har identificeret seks nøgleområder i forbindelse med grønbogen "Nye perspektiver på Det Europæiske Forskningsrum" fra 2007, som samlet danner grundlag for en styrkelse og videreudvikling af ERA. Der er tale om initiativer vedrørende 1) forskermobilitet, 2) rammer for etablering af europæisk forskningsinfrastruktur, 3) styrkelse af forskningsinstitutioner, 4) videndeling – herunder anbefalinger om intellektuelle ejendomsrettigheder, 5) fælles programmer og prioriteringer samt 6) åbning over for verden gennem internationalt forsknings- og udviklingssamarbejde.

Ministeriet for Videnskab
Teknologi og Udvikling

Side 3/3

Som opfølgning på grønbogen og den gennemførte høringsproces i 2007 har Kommissionen allerede fremsat en række forslag og vil i den kommende tid fremsætte yderligere forslag til konkrete initiativer på de ovennævnte nøgleområder.

Forud for Konkurrenceanrådets møder under det franske formandskab foreligger allerede Kommissionens meddelelse om "Bedre karrieremuligheder og øget mobilitet: et europæisk partnerskab for forskere" samt en meddelelse om "Fælles forskningsprogrammer: for effektivt samarbejde om fælles udfordringer". Kommissionen har også fremlagt et forslag til Rådets forordning om EF-rammebestemmelser for en europæisk forskningsinfrastruktur.

Det forventes, at meddelelsen om bedre karrieremuligheder og øget mobilitet giver anledning til, at Konkurrenceanrådet vedtager konklusioner herom på sit møde den 25.-26. september 2008. Meddelelsen vedrørende fælles forskningsprogrammer og forordningsforslaget om forskningsinfrastruktur vil blive præsenteret på samme Rådsmøde. Der lægges i den forbindelse op til, at der inden udgangen af det franske formandskab kan vedtages konklusioner om fælles forskningsprogrammer samt opnås politisk enighed om forordningen om forskningsinfrastruktur.

Endelig forventes det også, at Kommissionen vil præsentere en strategisk ramme for Europas internationale videnskabs- og teknologisamarbejde.

Andre formandskabsprioriteter

Det forventes, at Konkurrenceanrådet vil vedtage konklusioner om nanoteknologi og –videnskab på Rådsmøde den 25.-26. september 2008 med afsæt i Kommissionens meddelelse og henstilling på området. Samtidig forventes der på fransk foranledning vedtaget konklusioner omhandlende et fælleseuropæisk engagement mod Alzheimers og lignende sygdomme.

Endvidere planlægger formandskabet at sætte fokus på vedligeholdelse og udvikling af nukleare kompetencer. Derudover lægges der op til, at Konkurrenceevnerådet under det franske formandskab skal nå til enighed om et forhandlingsmandat til Kommissionen med henblik på forhandlinger med Rusland om associering til EU's 7. rammeprogram for forskning.

Endelig forventes det, at der vil blive taget stilling til en resolution om fremtiden for europæisk rumforskning. I resolutionsteksten om en europæisk rumpolitik anerkender parterne fortsat, at rumfart og rumforskning er centrale og strategisk vigtige områder for Europa.

Status over resultaterne på it- og teleområdet under det for det slovenske EU-formandskab i 1. halvår 2008 samt oversigt over initiativer for det franske EU-formandskab 2. halvår 2008

A. Det slovenske EU-formandskab 1. halvår 2008

De vigtigste resultater

Det sidste halvår har været mærkbart præget af forhandlingerne i Rådet vedrørende Kommissionens forslag til revision af de gældende teledirektiver (samlet benævnt 'teledirektivpakken'), som blev offentliggjort den 13. november 2007. Det tilstræbes at nå til politisk enighed i Rådet ved udgangen af det kommende franske formandskab i andet halvår af 2008.

Kommissionens forslag om revision af teledirektiverne og oprettelsen af en europæisk tilsynsmyndighed for elektronisk kommunikation

Den 13. november 2007 offentliggjorde Kommissionen sine forslag til revision af teledirektivpakken, hvormed man lægger op til ændringer af de fem eksisterende direktiver: rammedirektivet¹, tilladelsesdirektivet², adgangsdirektivet³, forsyningspligt-direktivet⁴ og databeskyttelsesdirektivet⁵.

Det nye revisionsforslag indeholder fire væsentlige elementer, som forhandlingerne især har været koncentreret om i Rådet. Det drejer sig om:

- 1) Oprettelse af en europæisk myndighed for markedet for elektronisk kommunikation (European Electronic Communications Market Authority - *EECMA*).

¹ Direktiv om fælles rammebestemmelser for elektroniske kommunikationsnet og tjenester (2002/21/EF)

² Direktiv om adgang til og samtrafik mellem elektroniske kommunikationsnet og tilhørende faciliteter (2002/19/EF)

³ Direktiv om tilladelser til elektroniske kommunikationsnet og -tjenester (2002/20/EF)

⁴ Direktiv om forsyningspligt og brugerrettigheder i forbindelse med elektroniske kommunikationsnet og -tjenester (2002/22/EF)

⁵ Direktiv om behandling af personoplysninger og beskyttelse af privatlivets fred i den elektroniske kommunikationssektor (2002/58/EF)

- 2) Udvidelse af Kommissionens beføjelser i proceduren for markedsafgørelser til at omfatte en *veto-ret* over for de forpligtelser, de nationale tilsynsmyndigheder kan pålægge udbydere med en stærk markedsposition.
- 3) Indførelse af *funktionel separation* som en forpligtelse, de nationale tilsynsmyndigheder kan pålægge en udbyder med stærk markedsposition.
- 4) En *reform af frekvensområdet*, hvor Kommissionen foreslår, at der indføres et princip om teknologi- og tjenesteneutralitet i forbindelse med frekvensanvendelse, lettere adgang til frekvenser og udvidet adgang til handel med disse.

På Rådsmøde (transport, telekommunikation og energi) den 12.-13. juni 2008 præsenterede det slovenske formandskab en fremskridtsrapport for de enkelte delforslag i direktivpakken med henblik på de videre forhandlinger under Frankrigs ledelse.

Selvom der endnu ikke er opnået nogen konkrete resultater af forhandlingerne i Rådet, forventes det dog, at Kommissionens forslag om oprettelsen af den europæiske myndighed, EECMA, vil blive vedtaget i en væsentlig anderledes form end foreslået. Således flourer der på uformel basis en række alternative modeller for en sådan myndighed i EU's institutioner, hvoraf Europa-Parlamentet foreslåede model (se nedenfor) er et af de mest seriøse bud.

Ministeriet for Videnskab
Teknologi og Udvikling

Side 5/5

Det seneste halvår er Europa-Parlamentet også begyndt at behandle teledirektivpakken (på udvalgsniveau). I de første kompromistekster har Parlamentet været meget på linie med Rådet i modstanden mod EECMA og har i den forbindelse fremsat forslag om en alternativ model kaldet Body of European Regulators in Telecommunications (BERT). Hovedlinierne i dette forslag er oprettelsen af et fællesskabsorgan, som dog i høj grad bygger på det eksisterende samarbejde mellem de nationale tilsynsmyndigheder i European Regulators Group (ERG), og som således vil kunne fungere væsentligt mere uafhængigt af Kommissionen end EECMA-modellen.

Rådskonklusioner om den digitale dividende

Kommissionen udsendte den 13. november 2007 sin meddelelse om den såkaldte 'digitale dividende'. Begrebet dækket over, at der ved overgangen fra analogt tv til jordbaseret digitalt tv ved udgangen af 2012 vil blive frigjort en række frekvenser i Europa som følge af digitalteknikkens bedre frekvenseffektivitet. Et digitalt tv-program beslaglægger således en væsentlig mindre portion frekvenser end et analogt.

Kommissionen skitserer i sin meddelelse en strategi for, hvordan den fremtidige brug af disse frekvenser, der tillægges stor social, kulturel og økonomisk værdi, kan tilrettelægges på fælleseuropæisk plan.

Kommissionen identificerer tre omfattende kategorier af tjenester, hvor de ledige frekvenser vil være ideelle at anvende. Det drejer sig om:

- Trådløs bredbåndskommunikation
- Yderligere jordbaserede radio- og tv-tjenester
- Mobilt multimedia (herunder mobil-tv)

På Rådsmødet den 12.-13. juni 2008 vedtog medlemslandene et sæt rådskonklusioner vedrørende denne meddelelse. I konklusionerne udtryktes en generel støtte til Kommissionens linie, men det blev imidlertid understreget, at en fælleseuropæisk ramme for frekvenser ikke skulle være retligt bindende for medlemsstaterne.

Rådskonklusioner om i2010-midtvejsevalueringen

I meddelelse af 17. april 2008 fremlagde Kommissionen sin årlige evaluering af arbejdet med i2010-strategien. i2010 har som formål at sikre en politisk ramme på EU-plan for informations- og kommunikationsteknologi (IKT), som skal understøtte den overordnede udvikling beskrevet i Lissabon-strategien hen imod et EU med styrket konkurrenceevne og social sammenhæng.

Strategien dækker perioden 2005-2010, og dette års evaluering havde således status af en midtvejsevaluering, som i højere grad end de andre års meddelelser havde fokus på selve eksistensberettigelsen af i2010. De seneste vurderinger af Lissabon-strategien – gennemgangen af det indre marked, gennemførelsen af handlingsplanen for innovation og gennemgangen af forbrugerlovgivningen – peger alle på betydningen af IKT.

Derudover har Kommissionen også beskrevet, hvilke initiativer den påtænker at sætte i værk inden for 2008-2009 med henblik på sikre, at i2010-strategien tilpasses den fremtidige udvikling. Samlet konkluderer Kommissionen, at i2010-strategien med disse justeringer fortsat er en hensigtsmæssig ramme for EU's informationssamfunds- og mediepolitik, og at denne yder et vigtigt bidrag til realisering af Lissabonmålene.

På Rådsmødet den 12.-13. juni 2008 vedtog medlemslandene et sæt rådskonklusioner vedrørende denne meddelelse. Generelt støttede disse budskaberne i Kommissionens meddelelse og initiativerne i denne. Derudover fremhæves i konklusionerne særligt IKT's betydning på tværs af politikområder og for Lissabon-målsætningerne. Mere konkret har medlemslandene i konklusionerne fastsat ambitiøse mål for blandt andet bredbåndsinvesteringer og –udbredelse, hvilket er i god tråd med den danske regerings prioriteter på området.

Satellitbaserede mobiltelefonitjenester

Kommissionen fremsatte 22. august 2007 et forslag til beslutning om procedurer for fælles udvælgelse på EU-plan af operatører af satellitbaserede mobiltelefonitjenester. Forslaget inkluderer bestemmelser om de nationale myndigheders samordnede udstedelse af tilladelser (rettigheder til at anvende frekvensressourcer) til udvalgte operatører med henblik på at anvende radiofrekvenser til sådanne pan-europæiske systemer.

Den af Kommissionen foreslåede udvælgelsesprocedure vil indebære begrænsninger i de enkelte medlemsstaters kompetencer til udpegning af tilladelsesindehavere. Beslutningen forpligter medlemsstaterne til at udstede tilladelser til frekvensanvendelse til operatører, der er udpeget på europæisk plan efter en fælles europæisk procedure og dermed ikke efter de sædvanlige nationale procedurer.

Det slovenske formandskab har i foråret 2008 forhandlet på mandat fra Rådet med Europa-Parlamentet, hvilket resulterede i en aftale i førstebehandling, som blev endeligt godkendt som a-punkt på rådsmøde (landbrug og fiskeri) den 23.-24. juni 2008. Med aftalen er kravet til geografisk dækning skærpet i forhold til det af Kommissionen foreslåede, og det slås fast, at håndhævelse finder sted nationalt.

Ophævelse af GSM-direktivet

På Rådsmødet den 28.-29. november 2007 under det portugisiske formandskab blev der opnået generel indstilling om ophævelsen af det såkaldte GSM-direktiv med henblik på at frigive GSM-frekvensbåndet til andre tjenester og teknologier end dem som hidtil har været omfattet af direktivet. Under det slovenske formandskab er det ikke lykkedes at forhandle sig på plads med Europa-Parlamentet om denne sag, som således vil fortsætte videre under det franske formandskab.

B. Forventninger til det franske EU-formandskab 2. halvår 2008

Formandskabets prioriteter på ikt området

Det kommende halvår med fransk formandskab vil ligesom de foregående formandskaber være præget af forhandlingerne om revisionen af teledirektivpakken. Det er Frankrigs forventning, at medlemsstaterne på efterårets eneste rådsmøde med telepunkter den 27. november 2008 vil kunne opnå politisk enighed. Formandskabet er i tæt kontakt med Europa-Parlamentet, men en endelig aftale mellem Parlamentet og Rådet vil sandsynligvis først kunne indgås under det tjekiske formandskab i foråret 2009

En anden sag af væsentlig betydning under det franske formandskab vil være evalueringen af roamingforordningen, som regulerer prisen på taletjenester, når man benytter sin mobiltelefon i et andet EU-land end sit eget. Forordningen trådte i kraft sidste sommer, og det forventes, at Kommissionen vil fremsætte forslag til revision af denne i løbet af efteråret 2008. Der er en almen forventning om, at Kommissionen vil indstille til en fortsat regulering af taletjenester, samt at i hvert fald også sms-tjenester inkluderes i reguleringen. Sagen forventes at blive sat på dagsordenen for rådsmødet (transport, telekommunikation og energi) den 27. november 2008 med henblik på udveksling af synspunkter.

I begyndelsen af oktober 2008 forventes det, at Kommissionen vil offentliggøre en meddelelse om forsyningspligt. Det eksisterende forsyningspligtdirektiv behandles allerede i øjeblikket som en del af teledirektivpakken (se ovenfor), og meddelelsen vil derfor have et mere langsigtet perspektiv og indeholde bud på, hvordan forsyningspligten på teleområdet kan tilrettelægges i det 21. århundrede. Formandskabet forventer, at der på rådsmødet den 27. november 2008 kan vedtages rådskonklusioner om dette emne.

Slutteligt forventer formandskabet, at man på førnævnte rådsmøde kan vedtage et sæt rådskonklusioner om visioner for fremtidens internet på baggrund af en meddelelse fra Kommissionen, som forventes offentliggjort ultimo september 2008. I denne sammenhæng afholder formandskabet en konference om emnet den 6.-7. oktober 2008 i Nice (se også afsnit 3 nedenfor).

Rådsmøder

Der forventes afholdt ét rådsmøde for it- og teleministrene under det franske formandskab, og dette vil blive afholdt den 27. november 2008 i Bruxelles under TTE-formationen. Der forventes følgende emner på dagsordenen:

- Teledirektivpakken
 - politisk enighed
- Kommissionens meddelelse om evalueringen af forsyningspligt-direktivet
 - udveksling af synspunkter
 - vedtagelse af rådskonklusioner
- Udviklingen af den næste generations net og infrastruktur samt fremtidens internet
 - vedtagelse af rådskonklusioner
- Evalueringen af roamingforordningen
 - præsentation ved Kommissionen
 - udveksling af synspunkter

Ministeriet for Videnskab
Teknologi og Udvikling

Side 8/8

Konferencer og møder

Foreløbig er følgende arrangementer i andet halvår af 2008 annonceret af formandskabet:

- i2010-konference, 9. september 2008 i Paris
- High Level Group on Internet Governance, 10. september 2008 i Paris
- Ministerkonference om visioner for fremtidens internet, 6.-7. oktober 2008 i Nice
- Workshop om eBusiness, 13.-14. oktober 2008 i Paris
- Konference og udstilling om resultater skabt på IKT-området skabt igennem det syvende rammeprogram for forskning og udvikling, 25.-27. november 2008 i Lyon
- Ministerkonference om eInclusion, 30. november-2. december 2008 i Wien